

Provinciale Werkplaatsen Dementie en Ouderenzorg

Meer acceptatie en betere voorzieningen

Binnen onze samenleving moeten ouderen kunnen rekenen op goede zorg en aandacht. Meer en betere voorzieningen, meer informatie en acceptatie. De Provinciale Werkplaats Dementie en Ouderenzorg in Limburg heeft daar afgelopen anderhalf jaar stevig de schouders onder gezet. Door te kijken wat er al is aan ouderenvoorzieningen en hoe die bijvoorbeeld ook geschikt te maken zijn voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Omgekeerd kunnen al gedane investeringen in goede dementiezorg worden ingezet voor andere mensen in complexe situaties. Denk aan inloopvoorzieningen in de wijken en dorpen, ontmoetingscentra, studenten die slimme oplossingen bedenken en nog veel meer. Onderstaand een greep uit hetgeen is gedaan en ontwikkeld. Meer weten? Neem contact op met projectleider Iris Partouns 06-26306323 irispartouns@mcc-omnes.nl

Inloopvoorzieningen in wijken en dorpen

‘Een praatje maken met mensen uit de buurt’

In veel wijken en dorpen zijn inloopvoorzieningen voor ouderen. Daar moeten ook mensen met dementie en hun mantelzorger gewoon binnen komen lopen. Dichtbij huis even op adem komen. Op allerlei plaatsen is zo'n inloopvoorziening gerealiseerd of in voorbereiding. Zo is er in Amstenrade in de Koeteleboet elke dinsdagmorgen een inloopmogelijkheid. Hier is ook het project muziek op schoot gestart in samenwerking met Ecsplora. Samen met opa of oma genieten van muziek maken! Er is een draaiboek gemaakt, waarmee elke inloopvoorziening eenvoudig aan de slag kan. Op meerdere plaatsen wordt hierbij samengewerkt met Ozodoekmee.

Ontmoetingscentra voor mensen met dementie, hun mantelzorgers en familie

‘Samen een leuke dag beleven’

In Midden Limburg wordt gewerkt aan het opzetten van ontmoetingscentra voor mensen met dementie, waar ook mantelzorgers, familieleden en vrienden welkom zijn. Er werken zowel vrijwilligers als professionals. Voor mantelzorgers is er het lotgenotencontact om stoom af te blazen. Het ontmoetingscentrum biedt een zinvolle dag invulling, om mensen met dementie en hun mantelzorgers samen een leuke dag te bieden. Onmacht wordt vertaald in een doe-activiteit om op een positieve manier bij elkaar te kunnen zijn. Vaak blijkt dan dat mensen met dementie veel meer kunnen dan hun mantelzorgers denken. Mooi om mee naar huis te nemen.

De Graasj in Roermond opent in najaar

In Roermond wordt hard gewerkt aan een ontmoetingscentrum in de Graasj, de voormalige Fordgarage in het centrum. Dit project wordt opgezet samen met PSW, Rendiz, Wonen Limburg en Dementievriendelijk Roermond. Mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen er terecht. Het centrum biedt ook zorg en ondersteuning aan mensen met een verstandelijke handicap. Zij kunnen ook gaan helpen bij de opvang van mensen met dementie en hun gasten. In het pand komt o.a. een restaurant, een binnenspeeltuin, een winkel en een creatief atelier. Extra leuk voor kleinkinderen om mee te gaan naar opa of oma.

Ook in Echt-Susteren en Swalmen wordt hard gewerkt om ontmoetingscentra te realiseren. In Echt-Susteren gaat in het najaar Buurthuis St. Joris open als Ontmoetingscentrum. Hierin werken Gemeente Echt-Susteren, Menswel, Hulp bij Dementie ML, Alzheimer Nederland en METggz samen. In Swalmen en in Weert zijn ontmoetingscentra in voorbereiding.

Wat doe jij met dementie?

Jongeren krijgen vaker met dementie te maken. Bijvoorbeeld als opa of oma dementie krijgt en hun ouders mantelzorgers worden. Maar ook in een winkel, in de bus of op straat. Dan is het handig als je het herkent en weet hoe hiermee om te gaan.

Omarm: muziek en dementie

'Om-arm' is ontwikkeld door Sanne Konings, afgestudeerd aan de opleiding International Lifestyle Studies. Het stimuleert contact tussen mantelzorgers en de persoon met dementie. Contact is namelijk niet meer vanzelfsprekend. Het verbale communicatiekanaal raakt verstopt en woord en betekenis komen steeds verder uit elkaar te liggen. Daardoor begrijpt iemand met dementie steeds minder wat je met woorden bedoelt. Muziek biedt daarentegen nog wel mogelijkheden om gedachten uit te wisselen. Het activeert het gedeelte van de hersenen, dat niet wordt aangetast door dementie. Het raken van de juiste snaar is voldoende om toegang te krijgen tot dat deel en op een ander niveau contact te hebben met elkaar. 'Om-arm' probeert het verschil in mentaal niveau te overbruggen door het koppelen van klanken, melodieën, spraakberichten of geluiden aan dagelijkse activiteiten of personen. Daarmee worden herinneringen en routines geactiveerd. Door als het ware een gezamenlijke taal te ontwikkelen, ontstaat een verbinding en een nieuwe vorm van interactie.

Studenten bedenken oplossingen

Qbus: ontspannen met de bus mee

Veel mensen met dementie gaan een of meer dagen in de week naar een dagbesteding. De reis er naar toe is echter vaak een probleem. Ze vinden het moeilijk om te blijven zitten en de rit duurt vaak ook vrij lang. Studenten van Zuyd en Fontys bedachten er tijdens hun stage in de Cube design labs, onderdeel van het Cube Design Museum in Kerkrade, een oplossing voor: Qbus. Een kubus met op elke zijde iets te zien of te doen. Muziek kiezen en luisteren, de dagindeling, een mooie herinnering aan vroeger, een spelletje en materiaal om te voelen (snoezelen). Het prototype van de Qbus is er nu. Een volgende groep stagiaires kan verder met het opzetten van de daadwerkelijke productie.

Vrijwilligersapp: mensen op weg helpen

Een ander probleem rondom het vervoer naar de dagbesteding is het op tijd klaar zijn voor als de bus komt. Dat geldt zeker voor mensen die alleen wonen. Ook daar bedachten de studenten een oplossing voor. De vrijwilligersapp. Via deze app kan hulp worden ingeroepen van mensen in de buurt. Bijvoorbeeld door de kinderen van iemand met dementie of door de casemanager. Simpleweg de vraag 'Wie helpt Piet morgenvroeg even op weg naar de dagbesteding om 9.30 uur?' Mensen die hieraan mee willen doen, melden zich vooraf aan en worden ook gescreend. Deze app wordt door een volgende groep studenten verder uitgewerkt en ontwikkeld.

Jongeren: mantelzorgers van morgen

Op allerlei scholen in Limburg worden lessen gegeven over ouder worden en dementie. De lessen gaan over het ouder worden en het herkennen van en omgaan met mensen met dementie. Bruikbare informatie voor als opa's of oma's dementie krijgen, maar ook als je in een winkel werkt of op straat en in de bus ouderen tegen komt die even hulp nodig hebben.

Dementie denken en doen

Bij veel mensen ontbreekt het aan informatie om dementie te herkennen. Kennis over dementie maakt tastbaar of invoelbaar wat ouderen met dementie en hun omgeving doormaken. Kennis voorkomt dat ouderen aan hun lot worden overgelaten, niet alleen door hulpverleners maar ook breder in de maatschappij. Wat je niet kent, herken je immers niet! Het gaat dan niet zozeer om kennis van het ziektebeeld, maar om het herkennen en erkennen van signalen in het gedrag. Antwoord geven op vragen als 'hoe ga ik hier nu goed mee om?' en 'hoe kan ik deze persoon goed helpen?'

De BREIN koffer

BREIN is een initiatief, waarbij gebruik kan worden gemaakt van een groot aanbod aan folders, artikelen, boeken en verwijzingen over het onderwerp dementie. **BREIN** staat voor **B**rein en wetenschap, **R**elatie en omgang, **E**xplore for kids, **I**nfotainment, **N**uttige tips en trics. en wetenschap. Deze 'BREIN-koffer' zal beschikbaar zijn op allerlei plaatsen waar het onderwerp dementie aan de orde komt. Denk aan Alzheimer cafés, scholen, huisartsenpraktijken, bij de Casemanagers dementie en in de ontmoetingscentra. Er is een vormgever bij betrokken om de looks en feel goed neer te zetten. Er is inmiddels ook een koffer gevonden die voldeed aan de voorwaarden. Voordelen van deze koffer zijn: gebruiksgemak door de draagbaarheid en wieltjes, kras en stoot vast, hip. Je moet hem mee willen nemen. Om "de weg" te vinden in het koffer is er een handleiding gemaakt. De inhoud is besteld en de eerste prototypes zijn klaar om ingezet te worden. Er zou een vragenlijst in kunnen om feedback van de gebruiker te krijgen en zo het koffer aan te passen en eventueel door te ontwikkelen. De koffer is beschikbaar voor een ieder en kan besteld worden bij HulpBijDementie'. De gedachte is dat iedereen deze koffer zou moeten kunnen lenen. Een huisarts, de Casemanager Dementie, de wijkverpleegkundige, de basisschool, de KBO, de zonnebloem, de scouting. Ook de gemeente, het WMO loket of de sociale wijkteams.

Werken aan dementievriendelijke gemeente(n)

Steeds meer gemeenten werken aan hun dementievriendelijkheid. In Roermond is begonnen met een druk bezocht symposium in samenwerking met het Alzheimer Centrum Limburg, Hulp bij Dementie Midden-Limburg en de gemeente Roermond. Als vervolg daarop worden nu her en der presentaties gegeven door professionals en ervaringsdeskundigen presentaties gegeven aan bijvoorbeeld mensen die werken in de horeca, het vervoer, de detailhandel en andere bedrijven. Het doel is mensen bewust te maken van de toenemende groep kwetsbare ouderen en samen te zoeken naar concrete oplossingen voor (alledaagse) problemen waar deze mensen tegenaan lopen. Ook in Weert zijn eerste stappen gezet, zoals het initiatief voor het inrichten van een Ontmoetingscentrum voor mensen met dementie en hun mantelzorgers.

DEMENZ

'Muzikaal eerbetoon aan mensen met dementie'

Op 10 januari 2016 stond de Oranjerie in Roermond in het teken van DEMENZ, een crossover voor slagwerkers, vocalisten, blazers en dansers. Het is een compositie van Vincent Cox naar een idee van Tim Leufkens. De grote lijn in het muziekstuk is de achteruitgang in geheugen, cognitie, functioneren en persoon, maar laat ook de ervaringen horen. DEMENZ is een eerbetoon aan mensen die lijden of hebben geleden aan dementie. DEMENZ wil dementie onder de aandacht brengen en zo meehelpen aan de bestrijding van deze ziekte. Het stuk werd o.a. uitgevoerd door Harmonie St. Michaël Thorn en de Urban Dance Factory. In maart werd DEMENZ nogmaals uitgevoerd in Thorn. In Roermond werd DEMENZ gecombineerd met een Muziek & dementie-markt. Bezoekers konden er zien en beleven wat muziek doet met mensen met dementie.

Werkconferentie dementie vriendelijk Limburg: Samen oud!

Op 5 juli vond de werkconferentie 'Samen oud' plaats. Er werd een boeiend programma geboden met sprekers als Claire Crage, Sheffield Hallam University, (via skype verbinding), Herbert Habets, Verpleegkundig specialist, wetenschapper Zuyderland en Zuyd Hogeschool, Claudia Smeets, Alzheimer Centrum Limburg, Claudia Lemmens, Alzheimer Nederland, Mark Schapendonk, Dementie vriendelijk Venray, Ramon Daniels, hoofddocent Zuyd Hogeschool en studenten Zuyd Hogeschool, afdeling ergotherapie. Rondom dit programma was een carrousel georganiseerd met allerlei mensen en instanties rondom het thema 'Samen oud'. Ook de krant 'Samen oud' werd er gepresenteerd met daarin een overzicht van de inspanningen en resultaten van de Provinciale Werkplaatsen Dementie en Ouderenzorg. Projectleider Iris Partouns was de dagvoorzitter.

Samenwerkingsproject met Seniorenvereniging KBO

KBO Limburg is ingedeeld in zes regio's en heeft 136 afdelingen, met in Limburg 36.000 leden. De afdeling is de plek waar senioren elkaar ontmoeten, doen ze samen aan ontspanning en sport, nemen deel aan culturele en zingevingsactiviteiten en worden hun individuele en collectieve belangen behartigd. Deze activiteiten worden mogelijk gemaakt door vele actieve vrijwilligers. In 2017 wilt deze grote organisatie starten met een campagne rondom Dementie. Doel is het bereiken van hun leden met dementie, hun leden die met dementie te maken hebben in hun omgeving, maar ook het helpen van de mensen in hun omgeving die met dementie te maken krijgen. Hierover is een oriënterend gesprek geweest om samen koers en richting te bepalen. Die aansluit bij de actualiteit van nu, innovatief is en waarmee zoveel mogelijk inwoners van de provincie Limburg bereikt worden en geholpen zijn.

KBO Limburg gaat dit project indienen bij de provincie met als partner Hulp bij Dementie, daar zit expertise in de hele provincie. Per onderdeel worden partners gezocht die kunnen aansluiten.

Tot zover deze greep uit hetgeen is gedaan en ontwikkeld vanuit de Provinciale Werkplaatsen Dementie en Ouderenzorg in Limburg. Meer weten? Neem contact op met projectleider Iris Partouns, 06-26306323, irispartouns@mcc-omnes.nl.